

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 106g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a Anexei nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009
(penalitățile stabilite de contractul-model)

CHIȘINĂU
6 septembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grețier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 27 iulie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a Anexei nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009, ridicată de Victor Caldare, reprezentantul SC „Imunotehnomed” SRL, în dosarul nr. 2c-144/2017, aflat pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 27 iulie 2017 de către judecătorul Ana Cucerescu din cadrul Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 3 februarie 2016, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (în continuare – *Agenția Medicamentului*) și SC „Imunotehnomed” SRL au încheiat un contract de achiziții publice. Obiectul contractului constituia achiziționarea unor substituenți proteici pentru tratamentul nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării programului special de sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016.

4. Considerând că bunurile au fost livrate cu întârziere, la 8 februarie 2017, Agenția Medicamentului a înaintat o pretenție SC „Imunotehnomed” SRL, prin care a solicitat încasarea penalităților de întârziere.

5. La 16 februarie 2017, SC „Imunotehnomed” SRL a notificat Agenția Medicamentului că refuză să achite penalitățile de întârziere pretinse.

6. La 22 februarie 2017, Agenția Medicamentului a înaintat o acțiune în justiție împotriva SC „Imunotehnomed” SRL pentru recuperarea penalităților de întârziere.

7. În cadrul procesului, reprezentantul SC „Imunotehnomed” SRL, Victor Caldare, a înaintat un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a Anexei nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009.

8. Prin încheierea din 17 iulie 2017, instanța de judecată a admis demersul și a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M. O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 126

Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce aparține în condițiile legii;

- b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;
- c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;
- d) stimularea cercetărilor științifice;
- e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;
- f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;
- g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;
- h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

10. Prevederile relevante din Anexa nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 (M.O., 2009, nr. 144-147, art. 632), sunt următoarele:

**Anexa nr. 3
CONTRACT–MODEL**

de achiziții publice de medicamente sau alte produse de uz medical

„[...]”

9. Reclamații și sancțiuni

9.1. Reclamațiile privind cantitatea Bunurilor livrate sînt înaintate Vanzătorului la momentul recepționării lor, fiind confirmate printr-un act întocmit în comun cu reprezentantul Vanzătorului.

9.2. Vanzătorul este obligat să preavizeze Cumpărătorul despre imposibilitatea livrării Bunurilor în termen de 5 zile calendaristice de la data survenirii circumstanțelor care împiedică livrarea. În caz de încălcare a termenului de informare stipulat în prezentul punct, Vanzătorul suportă o penalitate în valoare de 1% din suma totală a Contractului.

9.3. Pretențiile privind calitatea bunurilor livrate sînt înaintate Vanzătorului în termen de 15 zile lucrătoare de la depistarea deficiențelor de calitate și trebuie confirmate printr-un certificat eliberat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale ori de o organizație independentă neutră și autorizată în acest sens.

9.4. Vanzătorul este obligat să examineze pretențiile înaintate în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii acestora și să comunice Cumpărătorului despre decizia luată.

9.5. În caz de recunoaștere a pretențiilor, Vanzătorul este obligat să livreze suplimentar Cumpărătorului, în termen de 5 zile, cantitatea nelivrată de bunuri, iar în caz de constatare a calității necorespunzătoare – să le substituie sau să le corecteze în conformitate cu cerințele Contractului.

9.6. Vanzătorul poartă răspundere pentru calitatea Bunurilor în limitele stabilite, inclusiv pentru viciile ascunse.

9.7. În cazul devierii de la calitatea confirmată prin certificatul de calitate întocmit de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale sau organizația independentă neutră

și autorizată în acest sens, cheltuielile pentru staționare sau întârziere sînt suportate de partea vinovată.

9.8. Pentru refuzul de a vinde Bunurile prevăzute în prezentul Contract, Vanzătorul suportă o penalitate în valoare de 50% din suma Bunurilor nelivrate.

9.9. Pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor, **Vanzătorul poartă răspundere materială în valoare de 1%** din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50% din suma Bunurilor nelivrate.

9.10. Pentru achitarea cu întârziere, **Cumpărătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1%** din suma Bunurilor pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a Contractului.

9.11. Vanzătorul este exonerat de obligația privind livrarea Bunurilor în caz de suspendare sau retragere a certificatului de înregistrare a medicamentului, conform prevederilor actelor normative în vigoare.

9.12. Vanzătorul este exonerat de răspunderea materială, prevăzută la punctul 9.9, în cazul în care Cumpărătorul întârzie, pentru o perioadă ce depășește un trimestru, achitarea Bunurilor, livrate de către Vanzător conform prevederilor prezentului Contract.

[...].”

[HG nr. 568 din 10 septembrie 2009, abrogată la 11 octombrie 2016 prin HG nr. 1128 din 10 octombrie 2016]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că contractul-model de achiziții publice de medicamente sau alte produse de uz medical, aprobat prin hotărârea Guvernului, conține clauze sancționatorii defavorabile și discriminatorii în raporturile dintre vânzător și cumpărător.

12. În special, autorul menționează că impunerea unei penalități de 1% pentru vânzător și o penalitate de numai 0,1% pentru cumpărător a dus la înregistrarea unei poziții de inegalitate dintre SC „Imunotehnomed” SRL și Agenția Medicamentului, încălcându-se astfel dreptul de proprietate, care este un element indispensabil al unei economii libere de piață.

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile anexei încălcă articolele 9, 46 și 126 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în speță a Hotărârii nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. Curtea subliniază că, deși normele contestate au fost abrogate, pornind de la natura excepției de neconstituționalitate, ea poate fi ridicată atât asupra actelor în vigoare, cât și asupra actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă în soluționarea cauzei (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 73).

18. Prin urmare, ținând cont de condițiile sus-menționate, actele normative abrogate pot fi supuse controlului constituționalității.

19. Curtea remarcă că autorul solicită declararea neconstituționalității anexei în ansamblu, însă, din conținutul sesizării, se observă că acesta se referă, în esență, la poziția de inegalitate a părților în raportul contractual cauzată de reglementarea diferențiată a valorii penalității prevăzute la pct. 9.9 din Anexa contestată.

20. În speță, Curtea constată că autorul invocă faptul că penalitatea stabilită de Agenția Medicamentului este de 1% din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50% din suma bunurilor nelivrate, identic celei prevăzute în pct. 9.9 din Anexa contestată.

21. În același timp, din conținutul cererii de chemare în judecată înaintată de Agenția Medicamentului, precum și din cele reținute în încheierea instanței, Curtea atestă că mărimea penalității stabilită în contractul de achiziție pentru SC „Imunotehnomed” SRL, în calitate de vânzător, este de 0,1% din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a contractului. Prin urmare, se observă o mărime diferită a penalității decât cea prevăzută în anexa contestată.

22. În aceste condiții, Curtea observă că situația din speță nu vizează o chestiune de constituționalitate, ci de aplicare într-un caz concret a mărimii penalităților de întârziere stabilite în contract, fapt care excede competenței instanței constituționale, soluționarea acestei chestiuni revenind în exclusivitate instanțelor judecătorești.

23. Drept consecință, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a Anexei nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009, ridicată de Victor Caldare, reprezentantul SC „Imunotehnomed” SRL, în dosarul nr. 2c-144/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 6 septembrie 2017
DCC nr. 81
Dosarul nr. 106g/2017*